

23/11/22

סמסטר אביב תשפ"ג

אוניברסיטת חיפה, החוג למדעי המחשב

ضغط الصوت والصورة

דחיסת קול ותמונה

تمرين بيت 1

תרגיל בית מספר 1

- ההגשה (במודל!) בזוגות, אחרת- רק באישור המרצה. יש לציין בבירור בראש העבודה שמות המגישים ומספר ת.ז.
- הגשה עד 11/12/22 בחצות
- כל יום איחור ממועד ההגשה הסופי ללא אישור יגרור קנס של 5 נקודות
- העתקות אסורות ויטופלו בחומרה

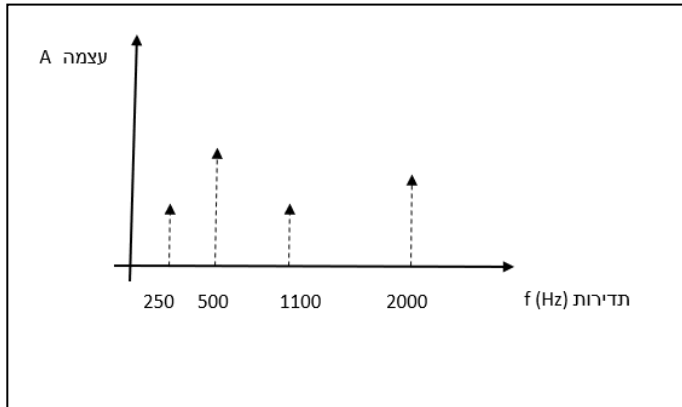
שאלה 1: קצת מתמטיקה לחימום (10%)

נתונה פונקצית האוטוקורלציה:

$$r_k = \sum_n^{N-K-1} X_n * X_{n+k} \quad k = 0, \dots, N-1$$

1. יש להוכיח כי $r(k)$ סימטרית, כלומר, $r_k = r_{-k}$.
2. יש להוכיח כי המקסימום הגלובלי של הפונקציה מתקבל ב- $k = 0$, והוא שווה לאנרגיית האות.
3. יש להסביר (או להראות בצורה גרפית, אין חובה להוכחה פורמלית), מדוע אם האות $X(n)$ מחזורי במחזור P , מתקבל מקסימום מקומי ב- $0, \pm P, \pm 2P, \pm 3P, \dots$ בפונקצית האוטוקורלציה.
4. יש להסביר למה משמשות התכונות בסעיפים 2 ו-3 בחישוב ה- $Pitch$.

שאלה 2: דגימת אותות (15%)

ממערכת נדרש לדגום את אנלוגי בעל המאפיינים הבאים:

- בתדר: מורכב מארבעת התדרים הבאים לפי השרטוט.
- בזמן: אמפליטודת האות היא $\pm 1 \text{ Volt}$.

א. מהמערכת נדרשת יכולת שחזור בתדר של לפחות 1.2KHZ, ברזולוציית עצמה של לפחות 2mVolt. יש לצייר דיאגרמת בלוקים של מערכת דגימה מלאה כולל התייחסות ל:

- תדר דגימה נדרש.
- מסנן נדרש.
- רזולוציה בסיביות.

ב. יש לשרטט סקיצה של הספקטרוגרמה של אות כניסה כזה – איך תיראה הספקטרוגרמה (בצורה סכמטית כמובן) בכניסה למערכת, וכיצד היא תיראה ביציאה של המערכת. יש לצייר אילוסטרציה כללית, כולל צירים (לרשום מה משמעותו של כל ציר) ולהסביר.

ג. בהנחות הנתונות בשאלה, מה יהיה קצב הסיביות במוצא הדוגם?

שאלה 3: שאלות כלליות בקידוד דיבור (25%)

1. מהם היתרונות והחסרונות של שיטת קידוד ADPCM לעומת DPCM?

2. עליך להחליט באיזה שיטת קידוד להשתמש לקידוד רעש לבן (Random Noise). באיזה מקודד כדאי יותר להשתמש – DPCM, DM?, PCM? יש לנמק!

3. יש להשוות (לפי קריטריון MSE) את ביצועי חזאי DPCM פשוט לשני חזאים המבצעים: מיצוע של 2 דגימות קודמות, ומיצוע על הדגימה הקודמת והדגימה הבאה, בהתאמה. יש להשוות על אות הכניסה הבא:

$$X(n) = [98, 98, 100, 102, 105, 103, 101, 99]$$

(ניתן להניח שהדגימות הקודמות והבאות כולן בעלות הערך: 100)

יש להסביר באופן עקרוני ולהדגים מתי שגיאת החיזוי קטנה, מתי היא גדולה – ולמה?!

שאלה 4: מקודד LPC (15%)

1. במקודד LPC10 סטנדרטי (ראו שקפים במצגות הרלוונטיות):
 - קצב הדגימה 8kHz
 - אורך כל מסגרת אנליזה 180 דגימות
 - כל מסגרת מקודדת ב 54 סיביות, וביציאת המקודד קצב כולל של 2400bit/Sec
 - במסגרת מסוג Voiced (קולית) מוקדשות 4 סיביות לקידוד כל אחד מעשרת מקדמי המסנן
- א. אם נתכנן מקודד דומה שייקרא "LPC12" ובו נקודד רק 12 מקדמים ללא שינוי במספר הסיביות לכל מקדם מסנן, האם ובכמה ישתנה קצב הסיביות במוצא המקודד?
- ב. האם וכיצד תשתנה לדעתך איכות הקול במוצא המקלט?
- ג. מה יקרה לקצב הסיביות ולאיכות הקול במוצא המקודד אם נקטין את מסגרת האנליזה ל 160 דגימות תוך שמירה על כל שאר הפרמטרים (המקוריים לפי התקן)?

שאלה 5: SPDemo (35%)

1. יש לטעון את הקובץ lcyWind.wav. בעזרת העכבר (לחצן ימני). בכמה סיביות לדגימה מיוצג הקובץ?
2. בצעו כימוי PCM ל-15 סיביות ומטה עד שהבדל נשמע לאוזן. בכמה סיביות לכל הפחות נצטרך לייצג את האות אם נרצה לקבל אות ללא רעש?
3. מה הקשר בין איכות האות לרמת ה-SNR המתקבלת?
4. בצעו קידוד בשיטת PCM ו-ADPCM לאות ב-5 סיביות. האם ניתן להסיק ששיטה אחת יעילה מהשנייה? נמק.
5. השתמשו בשני קטעי הדיבור: speech0.wav ו speech8.wav הנתונים לצורך אנליזת LPC תחת: SPDemo. האזינו לקבצים!
6. יש לבחור קטע קולי וא-קולי בכל אחד מהקבצים ולבצע אנליזת LPC (לסמן: Use Autocorrelation method).
 - כמה פורמנטים ניתן לזהות בבירור בכל אחד?
 - האם ניתן לאפיין הבדלים בין קול גברי לנשי בעזרת בדיקה מסוג זה (רמז: נסו לעקוב אחרי השתנות הפורמנטים וה-Pitch לאורך מילה שלמה)?
7. הקליטו את עצמכם אומרים מילה כלשהי הכוללת אזור קולי ואזור א-קולי. הדגימו על הקלטה זו: (בדגימה בקצב של 16KHz)
 - אילו ערכי Pitch אתם מגלים?
 - כמה פורמנטים ואיפה? (יש להראות את האות, לסמן עליו את האזורים הקוליים והא-קוליים). בהגשה יש לצרף את הקטעים שהקלטתם בקבצי wav!
8. העבירו את הקבצים Depeche Mode.wav & Vega.wav ב-Phone line simulator תחת לשונית: PHONE כל אחד בתורו. יש להאזין לאות המקורי ולאות החדש. השוו ביניהם והסבירו ממה לדעתכם נובעים ההבדלים בין האות המקורי והאות החדש.
 - ציינו איפה מורגש ההבדל במיוחד בקטע של Depeche Mode ולמה?

שאלה 6: שאלת בונוס MATLAB (10 נקודות) - ניתן לבצע גם בסביבת פייתון !

יש להשתמש בפונקצית `xcorr` (מובנית במטלאב) לחישוב קרוס-קורלציה בין שני אותות.

א. עבור אות באורך n ואות באורך m . באיזה אורך תתקבל התוצאה ?

ב. היכן יתקבל הערך המירבי ?

יש לכתוב את הפונקציה: `function s = snr(in_vec, out_vec)` המחשבת את snr האות לרעש בין שני וקטורים.

התוכנית הבאה מבצעת קריאת קובץ שמע דגום ספרתי ומבצעת לו קוואנטיזציה ל- n סיביות:

```
n=16;
[x, Fs, bps] = wavread('vega.wav');

xq=floor((x+1)*2^(n-1));
xq=xq/(2^(n-1));
xq=xq-(2^(n)-1)/2^(n);

xe=x-xq;
```

א. יש להסביר בקצרה כיצד התוכנית עובדת.

ב. יש לבצע כימוי (קוואנטיזציה) ל-15 סיביות ומטה עד לסיבית 1. ולחשב את ה-SNR.

בכל פעם. (בעזרת הפונקציה שכתבתם בסעיף הקודם)

יש להציג את התוצאות על גבי גרף אחד.

ניתן לבצע תצוגה גרפית של מידע באמצעות פונקציות `plot` או `bar`.

(רמז: הפשוט ביותר להשתמש בלולאת For ולשנות את n בכל איטרציה של הלולאה).